

UNGA INFÖR VALET

Unga och förstagångsväljare på tycker till om samhällsfrågor

UNGDOMSBAROMETERN ÄR STÖRST I SVERIGE PÅ UNGA!

Ungdomsbarometern (UB) har sedan 1991 arbetat med att kartlägga attityder och beteendemönster bland svenska ungdomar. Våra uppdragsgivare återfinns inom ett brett spektrum av branscher, och innefattar allt från konsumentvaruföretag och mediehus till myndigheter, högskolor och fackförbund.

Varje år genomför Ungdomsbarometern Sveriges bredaste ungdomsstudie, som passande nog heter just "Ungdomsbarometern". Här låter vi tiotusentals unga i åldern 15-24 år från hela landet berätta om allt ifrån intressen, kost- och hälsovanor, syn på utbildning, tankar om ett framtida arbetsliv, mediavanor och vad som är viktigt i deras sociala liv. Resultatet analyseras och sammanställs i ett flertal rapportområden. Ungdomsbarometern 2022 finns sammanställd i följande temarapporter:

- *Generation, Livsstil & Samhälle*
- *Gymnasium*
- *Högskola*
- *Arbetsliv & Fack*
- *Mat & Måltider*
- *Konsumtion & ekonomi*
- *Engagemang & Kommunikation*

UNGA INFÖR VALET

Antalet förstagångsväljare väntas bli 430 000 personer i 2022 års val. Hur tänker de när de ska lägga sin röst, och hur har vårens dramatiska utveckling i vår nära omvärld påverkat dem?

Inom ramen för Sveriges bredaste ungdomsstudie, Ungdomsbarometern, ställer vi varje år en mängd frågor som behandlar ungas syn på samhällsutvecklingen, som vi sammanfattar i vår årliga Generation Z-rapport. Mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina och med riksdagsvalet i antågande kände vi att det var mer angeläget än på länge att offentliggöra delar av våra studier kring hur utvecklingen i ungdomssverige sett ut sedan dess.

Är unga mer oroade inför framtiden än innan kriget? Tycker fler att man bör vara beredd att offra livet för sitt land? Vilka samhällsfrågor är viktigast? Vad tycker unga egentligen om influencers som intervjuer unga inför valet? För att svara upp mot dessa, och andra närliggande frågeställningar som aktualiserats, har vi låtit cirka 2000 unga mellan 15-24 år komma till tals och har utöver enkätsvaren också genomfört 10 st. djupintervjuer.

I denna rapport presenterar vi några av de viktigaste resultaten från studien. Utan att gå på detaljer i förväg kan vi konstatera att omvärldshändelserna förändrat ungas attityder kraftigt inom vissa områden, men knappt alls inom andra.

Trevlig läsning!

Jacob Borssén & Sofie Jonsson
Ungdomsbarometern

FAKTA OM UNDERSÖKNINGEN:

- Slumpmässigt urval i e-postregister
- 2082 respondenter, 15-24 år
- Fältperiod: 5:e maj – 14:e maj 2022

Resultaten har vägts utifrån kön, ålder och region.

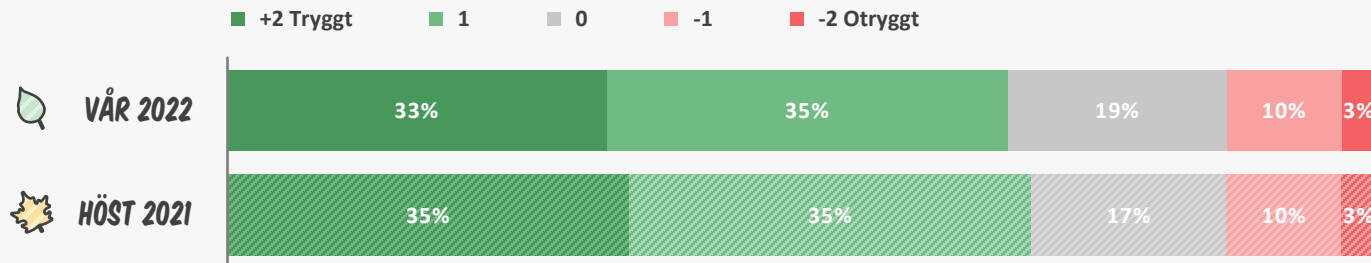

NYCKEL- INSIKTER

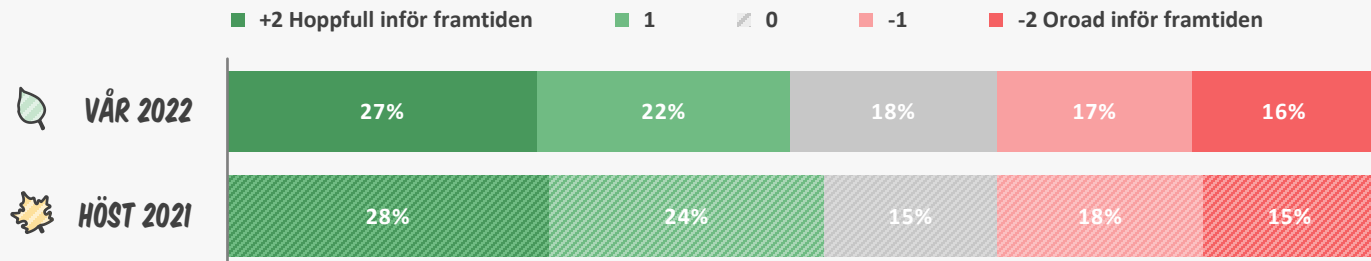
- Kriget i Ukraina verkar ha haft en marginell påverkan på ungas oro inför framtiden och upplevda trygghet. Det är fortsatt 2 av 3 som upplever livet som tryggt och ungefär hälften som upplever sig hoppfulla inför framtiden.
- Det är fortsatt ungefär hälften som tycker att samhällsutvecklingen är på väg i fel riktning. Unga killar (54%) tycker i högre utsträckning än tjejer (40%) som tycker att samhällsutvecklingen är på väg i fel riktning och man uppger att det framför allt har att göra med otryggheten och kriminaliteten.
- Något som däremot har svängt en hel del bland unga sedan i höstas är deras syn på en upprustningen av försvaret. 2 av 3 unga tycker att försvaret bör rustas upp, jämfört med 4 av 10 i höstas.
- Synen på upprustning speglas också i vilka samhällsfrågor som unga tycker är viktigast: svarsalternativet "stärka militären" (+8%) har nästan fördubblats sedan i höstas.
- Trots att "stärka militären" som samhällsfråga är det som har ökat mest bland unga så tar det sig ändå inte in på topp 10 i vilka samhällsfrågor unga tycker är viktigast. Det är fortsatt ökade resurser till sjukvård och omsorg och miljö- och klimatfrågor som är det viktigaste, enligt unga.
- Det finns dock väsentliga könsskillnader. Ökade resurser till olika delar av välfärden, större satsningar på att motverka rasism och ökad jämställdhet är betydligt viktigare för tjejer. Killar lägger istället större vikt kring frågor som rör ekonomisk tillväxt, invandring och sänkta skatter.
- Det har skett en fördubbling sedan 2015 av antalet unga som svarar att "man bör vara beredd att offra livet för sitt land" – 2 av 5 svarar det, jämfört med 1 av 5 år 2015. Det finns väldigt stora skillnader mellan könen dock – hälften av killarna anser det, jämfört med 1 av 4 tjejer.
- Ungas förtroende för medier har ökat sedan i höstas, men det är public service och politiska partier som har fått det största uppsvinget.

Kriget i Ukraina verkar ha haft en marginell påverkan på ungas oro inför framtiden och upplevda trygghet. Det är något färre unga som uppger att de känner sig hoppfulla inför framtiden och något färre som känner sig trygga

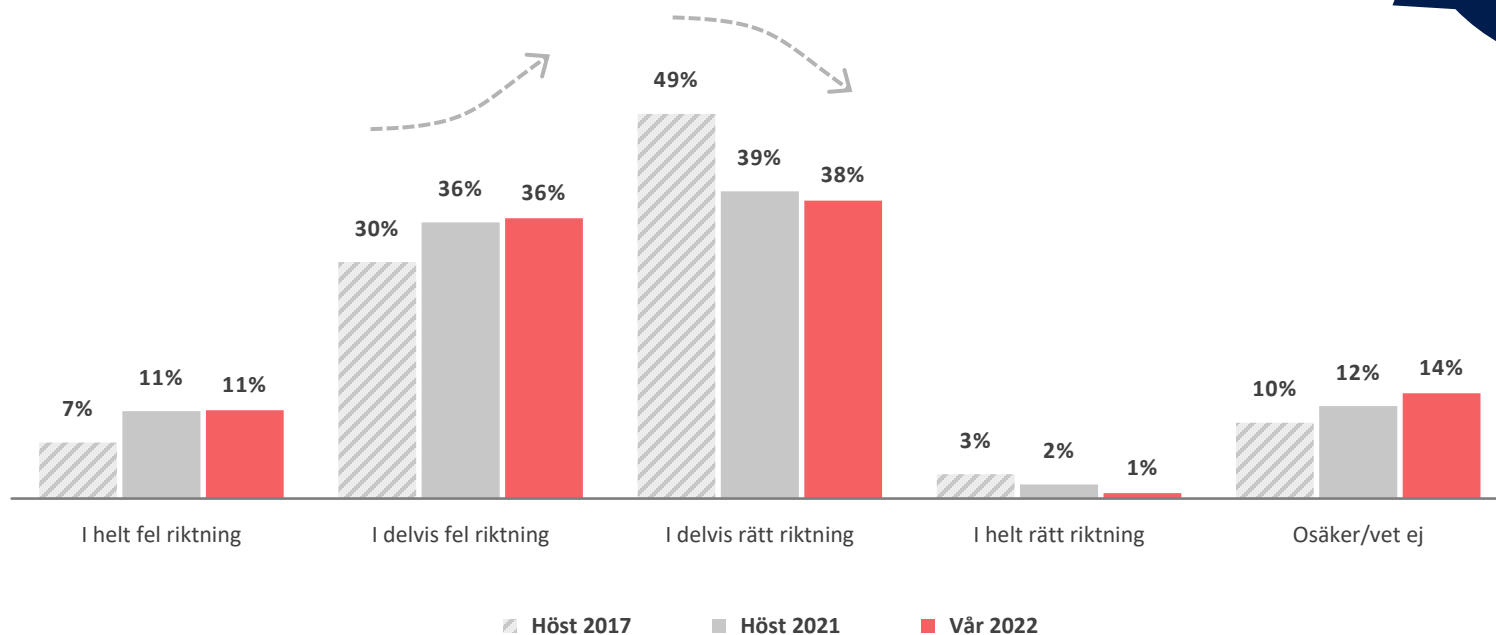
Två av tre uppfattar livet som tryggt:

Varannan ung känner hopp inför framtiden:

Det är i stort sett oförändrat vad gäller vilken riktning unga tycker att samhällsutvecklingen är på väg sedan i höstas. Ungefär hälften tycker att samhället är på väg i fel riktning och fyra av tio i rätt riktning

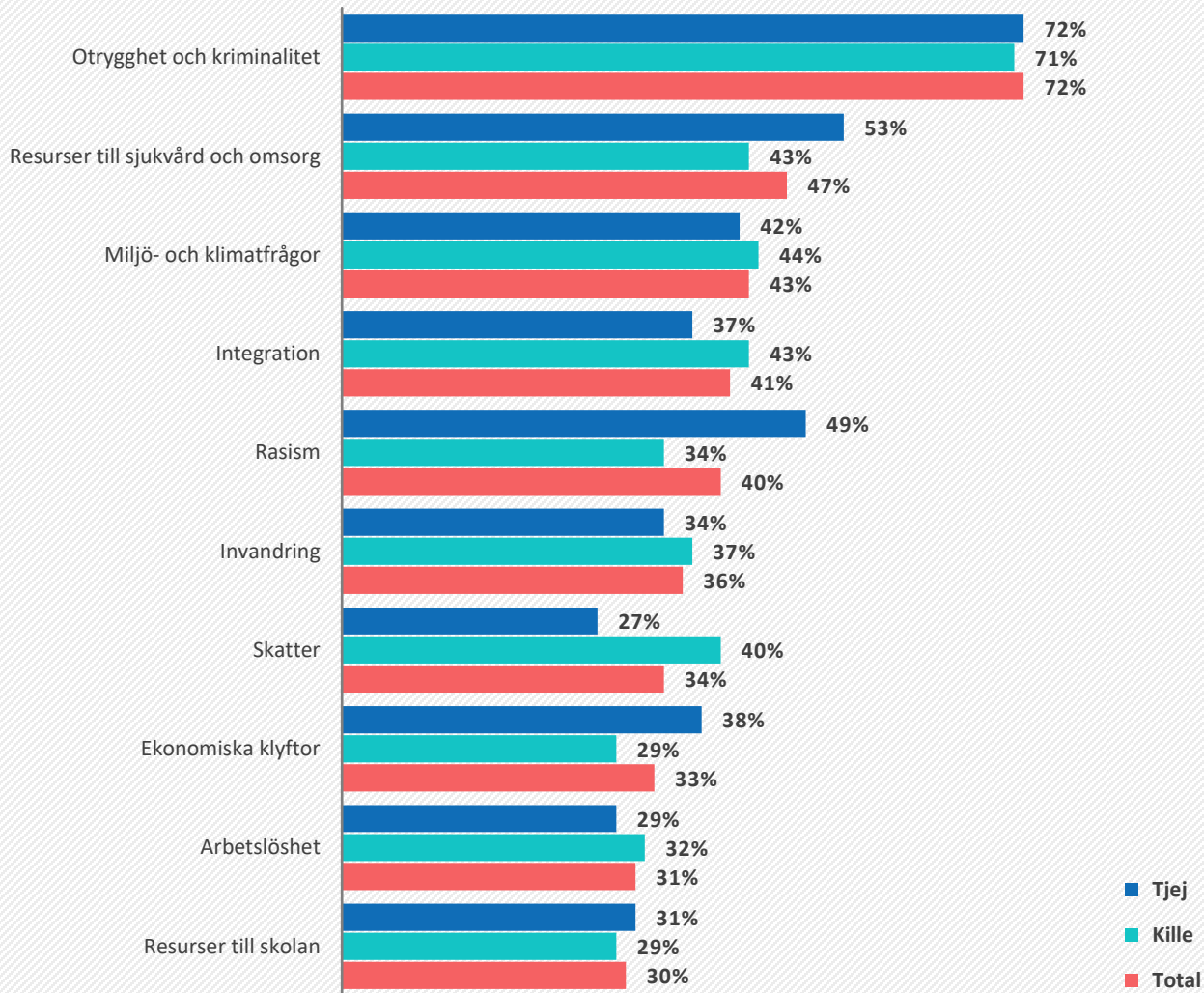
Killar har generellt en mer negativ bild av samhällsutvecklingen. 54% svarar att samhällsutvecklingen är på väg i fel riktning. Motsvarande siffra för tjejer är 40%.

Unga som är negativa till samhällsutvecklingen uppger att det primärt handlar om utvecklingen inom området "otrygghet och kriminalitet"

TOPP 10
 anledningar till varför
 man är negativ till
 samhällsutvecklingen

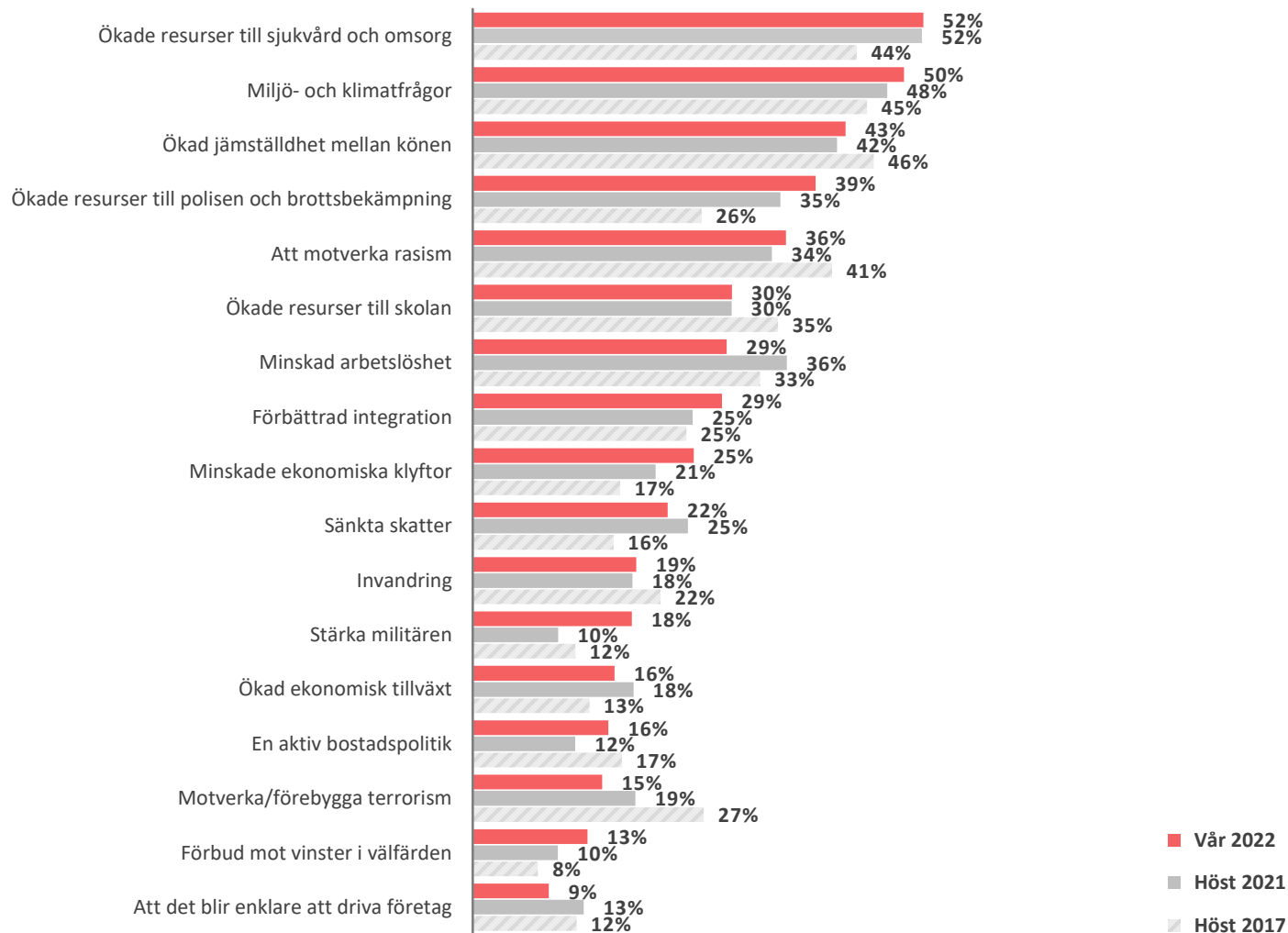

Några samhällsfrågor har blivit viktigare sedan i höstas, men den inbördes ordningen är i stort sett densamma.

Att stärka militären är det som har ökat mest, men också ökade resurser till polisen och brottsbekämpning

DEN UNGA VÄLJAREN:

- Antalet unga förstagsväljare i 2022 års val väntas bli ungefär 430 000 personer. Som andel av de röstberättigade går de från att utgöra 5,3% vid 2018 års val till 5,7% av väljarkåren i 2022 års val. (Källa: SCB)
- På en övergripande nivå ser vi att ökade resurser till sjukvård- och omsorg toppar listan som den viktigaste samhällsfrågan för unga, tätt följt av miljö- och klimatfrågor. De båda frågorna återfinns i topp 3-listorna både bland tjejer och killar, och det är också de frågor som unga betonar i högre utsträckning än genomsnittväljaren.
- Även om de två ovan nämnda samhällsfrågorna tycks förena unga killar och tjejer, kan vi i övrigt konstatera att grupperna står långt ifrån varandra. Exempelvis är ökade resurser till olika delar av välfärden och större satsningar på att motverka rasism och ökad jämställdhet betydligt viktigare för tjejer än killar. Killar lägger istället större vikt kring frågor som rör ekonomisk tillväxt, invandring och sänkta skatter.

”För mig har klimatet alltid varit en central fråga, jag tycker mer att det går i vågor. Frågan får ofta stå tillbaka så fort det är något mer kortsiktigt.”

— Tjej, högskolestudent om vilken samhällsfråga som hon särskilt brinner för

Miljö – och klimatfrågor hör till de absolut viktigaste för unga, men intresset har minskat svagt sedan toppen 2018/19

MILJÖ SOM VALFRÅGA

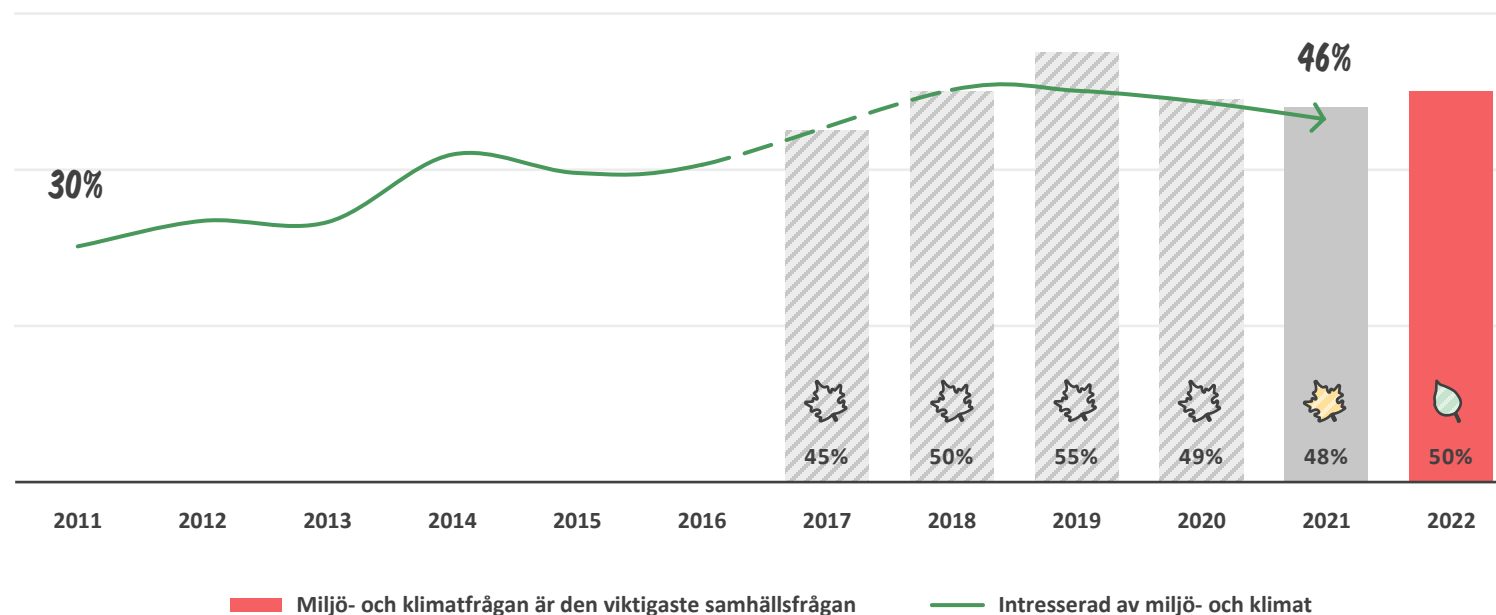
Efter att ha ökat under många år, och stundtals varit den allra viktigaste samhällsfrågan för unga, minskar intresset för miljö- och klimatfrågor svagt i våra senaste mätningar. Engagemanget i "Generation Greta", ett begrepp som vissa var snabba att anamma men som vi förhållit oss till med viss skepticism, har således kanske peakat för den här gången och stabiliserat sig på en hög nivå. Klart är också att frågan fått konkurrens av kriminalitet och trygghet både när vi studerar vad unga oroas av och uppmärksammar. Under hösten var det exempelvis betydligt fler som följde rapporteringen kring mordet på Einár än klimattoppmötet COP26.

Vad betyder detta inför valet?

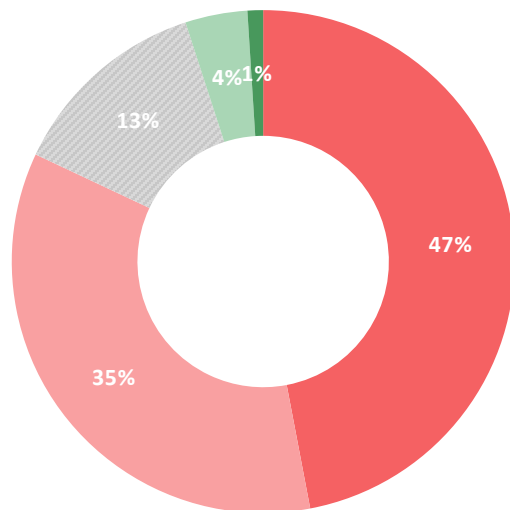
Å ena sidan att det är viktigt att ha en miljö- och klimatpolitik som attraherar unga och visar att partiet tar frågan på allvar. Å andra sidan räcker det sannolikt inte med bara den frågan för att nå fram till unga.

Utan att gå in för djupt i analys av enskilda partiers ställning kan vi exempelvis konstatera att Miljöpartiet är ett av de partier som flest unga säger sig stå nära åsiktsmässigt, men de hamnar betydligt längre ned i fråga om röstandelar. Kanske är det så att en bra miljö- och klimatpolitik är en hygienfaktor snarare än en valvinnare?

Ungas intresse för miljö- och klimat syns tydligt i relation till hur viktig de anser samhällsfrågan är.

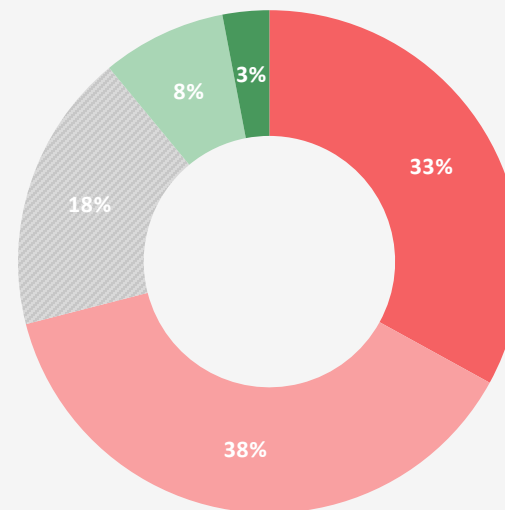

Det är fler unga som tycker att klimatförändringar är ett existentiellt hot mot mänskligheten än vad ett kärnvapenkrig är

Klimatförändringar som hot:

- (2) Klimatförändringar är det största hotet mot mänskligheten
- 1
- 0
- 1
- (2) Klimatförändringar är inget hot mot mänskligheten

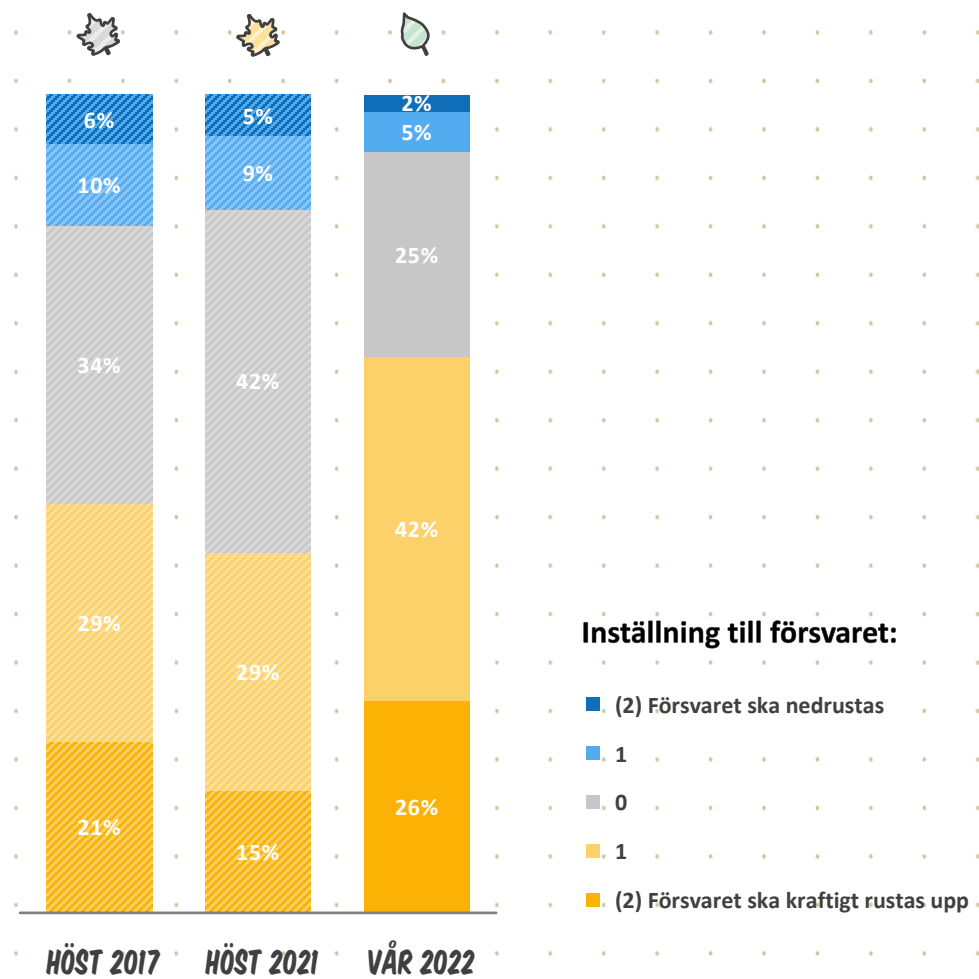

Kärnvapenkrig som hot:

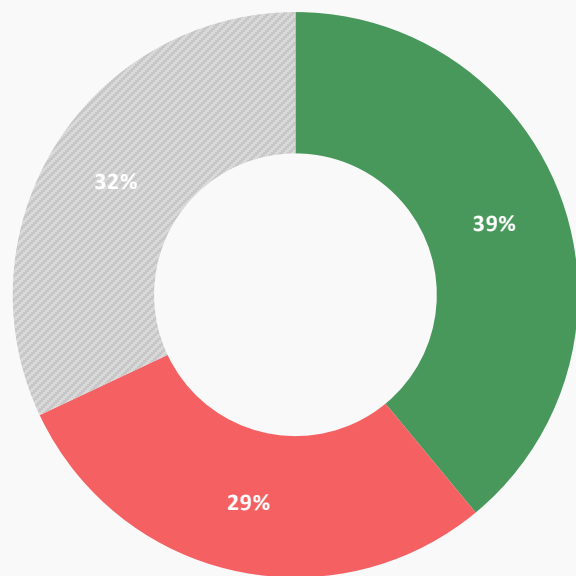
- (2) Kärnvapenkrig är det största hotet mot mänskligheten
- 1
- 0
- 1
- (2) Kärnvapenkrig är inget hot mot mänskligheten

**TVÅ AV TRE UNGA TYCKER ATT
DET SVENSKA FÖRSVARET KRAFTIGT
SKA RUSTAS UPP. EN ÖKNING MED
55% SEDAN HÖSTEN 2021.**

Det säkerhetspolitiska läget har definitivt påverkat ungas syn på försvaret – 2 av 3 tycker nu att försvaret bör rustas upp

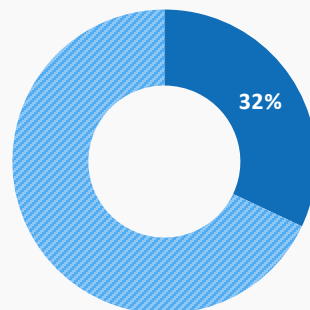

2 av 3 unga tycker att försvaret bör rustas upp, men Nato-frågan är svårare för unga att ta ställning till

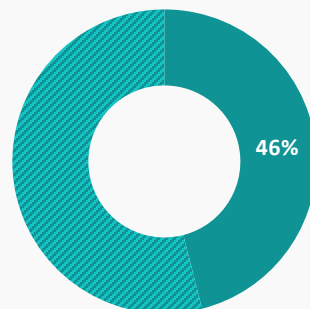

Tycker unga att Sverige ska gå med i NATO?

■ Ja ■ Nej ■ Osäker/vet inte

TJEJER

KILLAR

NATO: BU ELLER BÄ?

Baserat på en analys av enkätsvaren här intill och 10 stycken kompletterande djupintervjuer bland 15-24 åringar har det blivit tydligt att Nato-frågan polariserar – både på total nivå och mellan grupper av unga. Några av de övergripande trenderna vi ser är att:

- 2 av 5 unga är positiva, 3 av 10 negativa och 3 av 10 osäkra.
- Många unga har svårt att ta ställning till Nato-frågan. Den politiska processen upplevs ha gått väldigt fort, och frågan i sig upplevs väldigt komplicerad.

Skillnader unga emellan:

- Osäkerheten betydligt större bland tjejer (44%) än bland killar (23%). Killar är även mer positivt inställda till Nato-medlemskapet (46%) än tjejer (32%).
- 15-19 åringar är mer positivt inställda än de som är 20-24 år. Här är det framförallt unga killar som är mest positiva och äldre tjejer som är mest skeptiska till medlemskapet.
- Bland unga som uppger att de står nära M, L, KD eller SD politiskt är över hälften positivt inställda till Nato.

A young man with short blonde hair, wearing a dark blue quilted vest over a long-sleeved shirt and light blue jeans, is seen from behind. He has a black backpack on his back and is looking out over a lush green landscape with trees. The scene is framed by a large, circular, dashed white line on a dark blue background.

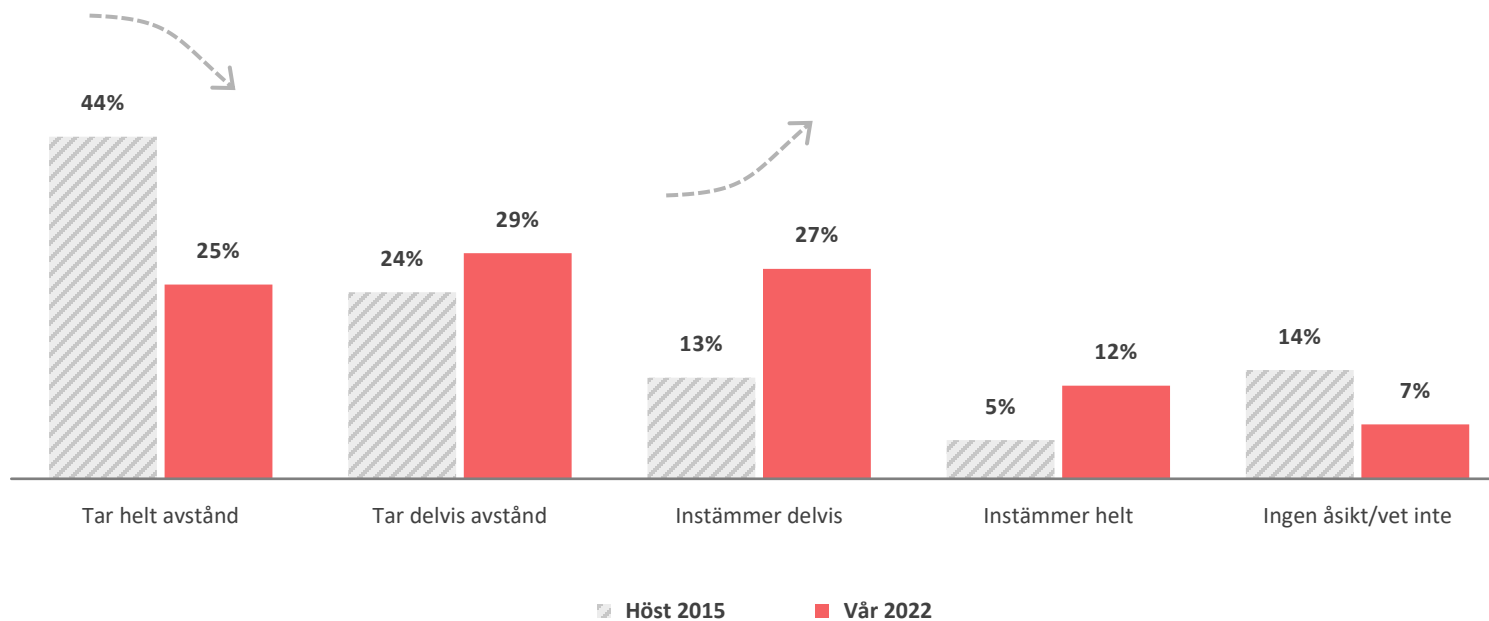
”Oavsett om vi ska gå med eller inte så tycker jag processen går alldeles för fort just nu, att det är ett beslut som ska pressas fram på två-tre veckors tid och det påverkar generationer framåt.”

— Kille, högskolestudent om Sveriges NATO-medlemskap

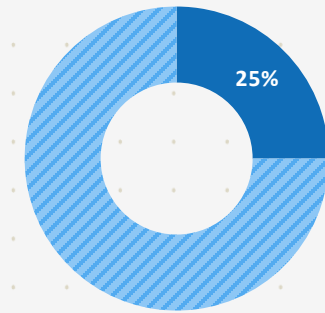
Andelen unga som tycker att man bör vara beredd att offra livet för sitt land har mer än fördubblats sedan 2015.

Det är väldigt stora könsskillnader dock – dubbelt så många killar som tjejer anser att man bör vara beredd att offra livet för sitt land

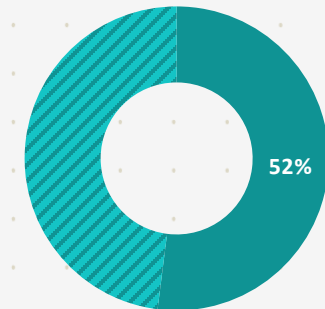
”Man bör vara beredd att offra livet för sitt land”

Instämmer helt/delvis:

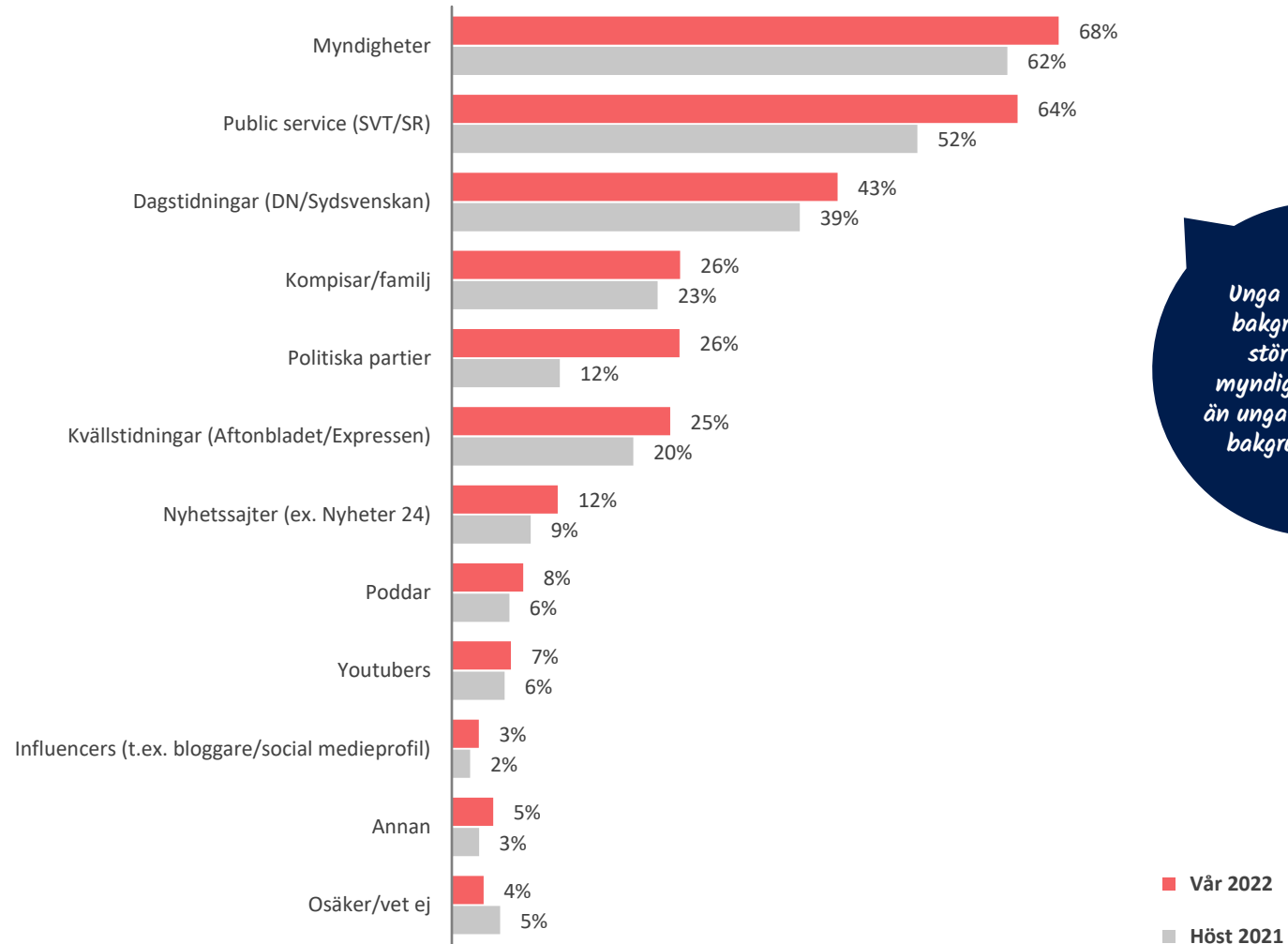

TJEJER

KILLAR

Ungas har fått ett ökat förtroende för medier i allmänhet sedan i höstas, men det är förtroendet för public service och politiska partier som har ökat mest. Det är relativt få unga som litar mest på influencers och youtubers

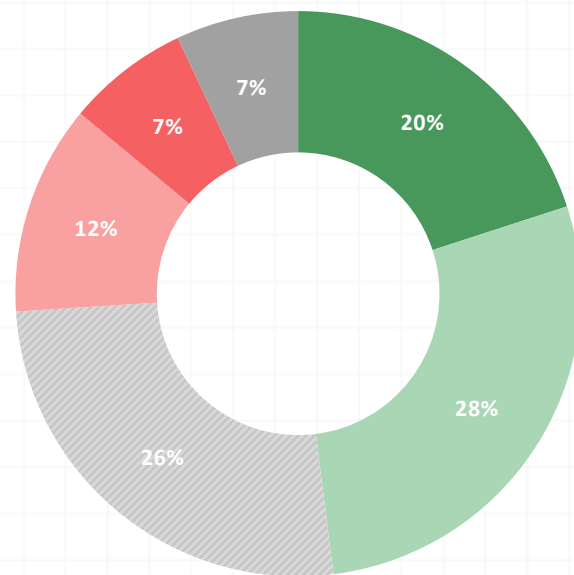

Unga med svensk bakgrund känner större tillit till myndigheter (71%) än unga med utländsk bakgrund (59%).

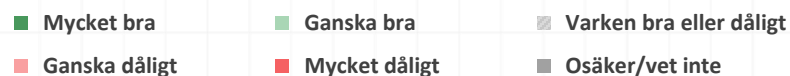

Trots att det är relativt få unga som litar mest på influencers kopplat till aktuella händelser så finns det ändå en majoritet som tycker att det är bra att de intervjuar politiker inför valet. Det är endast 1 av 5 som tycker att det är dåligt

Förstagångsväljarna är mer positivt inställda än andragångsväljarna till att politiker intervjuas av influencers inför valet

Bra eller dåligt att influencers intervjuar politiker inför valet?

INFLUENCERS ❤️ UNGA VÄLJARE?

Även om relativt få unga litar mest på influencers eller youtubers är det definitivt inte en kanal att bortse från när det kommer till förstagångsväljarna. Ungefär hälften av alla unga tycker att det är bra att de intervjuar politiker.

Att en av tre tycker varken eller, eller är osäkra är samtidigt en indikation på att det inte heller är ett universalrecept på framgång. Vilken influencer, vilken politiker och vilka unga som förväntas nås är några perspektiv att betänka i kommunikationen. Exempelvis tycker fler av de yngsta (15-19 år), och fler tjejer, att det är bra att influencers intervjuar politiker.

Ungas vana att förhålla sig till influencers, och till personer snarare än organisationer, vittnar också om partiledarnas betydelse för att nå de unga väljarna. I våra tidigare studier framkommer att 2 av 3 tycker att partiledaren är viktig, och tre av fyra att denne ska vara "seriös och påläst" för att de ska kunna tänka sig att rösta på vederbörande.

KONTAKT:

Jacob Borssén

jacob@ungdomsbarometern.se

Ulrik Hoffman

ulrik@ungdomsbarometern.se

VILL DU VETA VAD SOM HÄNDER I ANDRA OMRÅDEN AV UNGDOMSSVERIGE?

Ungdomsbarometern 2022 sammanställs i sju olika temarapporter:

- **GENERATION, LIVSSTIL & SAMHÄLLE**
Beskriver Generation Z, hur livet uppfattas under pandemin och synen på samhället
- **GYMNASIERAPPORTEN**
Beskriver valet av gymnasieskola, - program och hur unga helst vill ha information
- **HÖGSKOLERAPPORTEN**
Beskriver vad unga vill göra efter gymnasiet samt inställningen till olika utbildningar och lärosäten
- **ARBETSLIV & FACK**
Beskriver var och hur unga vill jobba samt inställningen till facket
- **MAT & MÅLTIDER**
Beskriver ungas matkonsumtion och vad som påverkar vad unga äter
- **KONSUMTION & EKONOMI**
Beskriver ungas syn på den egna ekonomin och hur de konsumerar
- **ENGAGEMANG & KOMMUNIKATION**
Beskriver ungas tillvägagångssätt för engagemang och deras relation till sociala medier

Utöver dessa genomför vi en stor mängd breda och smala analyser inom rapportområdena!

Hör av dig om du vill veta mer!

